Regionledningskontoret

Kirsten Winther Jensen

YTTRANDE
2026-10-13

RS 2026-0958
RS 2026-0001

Klimat- och
näringslivsdepartementet

Yttrande över Europeiska kommissionens förslag till EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING om inrättande av en åtgärdsram för att stärka unionens innovationsekosystem (förordningen om europeisk innovation) COM (2026) 567, 2026/0264(COD)

Bakgrund

Klimat- och näringslivsdepartementet har genom remiss (KN2026/01835) gett Region Stockholm möjlighet att yttra sig över Europeiska kommissionens förslag till en förordning om innovation.
På grund av remissens korta svarstid yttrar sig regiondirektören på Region Stockholms vägnar.

Förslaget är en del av Europeiska kommissionens EU-strategi för uppstartsföretag och expanderande företag[1] och Konkurrenskraftskompassen[2]. Kommissionen pekar på att många innovationer som utvecklas i Europa har svårt att gå från forskning till kommersiella produkter och att företag har svårt att växa på den europeiska marknaden. Den föreslagna förordningen är ett av initiativen för att hantera dessa hinder. Förslaget syftar till att stärka EU:s innovationsförmåga genom att underlätta offentlig upphandling av forskning och utveckling (FoU), kommersialisering och finansiering av innovationer samt förbättra förutsättningarna för innovativa företag att skala upp på EU:s inre marknad. Förslaget ger även Europeiska unionens immaterialrättsmyndighet (EUIPO) nya uppgifter, bland annat inom värdering och finansiering av immateriella rättigheter. Förslaget till förordning presenterades av Europeiska kommissionen den 9 september 2026.

Förslaget till förordning innehåller två huvudsakliga delar. För det första föreslås ett harmoniserat EU-ramverk för offentlig upphandling av

[1] EU:s strategi för uppstartsföretag och expanderande företag, 2025-05-28
[2] A Competitiveness Compass for the EU, 2025-01-29

forskning och utveckling (FoU). Syftet är att skapa större rättslig tydlighet, öka efterfrågan av innovativa lösningar och förbättra förutsättningarna för investeringar i utvecklingen av avancerad teknik. På så sätt ska ny teknik lättare kunna nå marknaden och skalas upp över gränserna på den inre marknaden.

För det andra föreslås ett EU-gemensamt ramverk för värdering, kommersialisering och finansiering av immateriella rättigheter. Syftet är att göra sådana rättigheter lättare att värdera och använda i finansieringssammanhang samt att skapa bättre förutsättningar för en EU-gemensam marknad för kommersialisering av immateriella rättigheter, särskilt inom deep tech och andra avancerade teknikområden.

Förslaget består av fyra kapitel:

Kapitel 1

Kapitel 1 innehåller allmänna bestämmelser om förordningens tillämpningsområde och centrala definitioner. Kapitlet anger att bestämmelserna om FoU-upphandling (R&D procurement) ska tillämpas på sådan upphandling som inte omfattas av de befintliga EU-direktiven om offentlig upphandling, koncessioner samt försvars- och säkerhetsupphandling. Med FoU-upphandling avses enligt förslaget upphandling av tjänster som omfattar grundforskning, industriell forskning och experimentell utveckling fram till utvecklingen av en första produkt, tjänst eller lösning. Upphandlingen kan även omfatta begränsad produktion eller leverans när detta krävs för att testa, demonstrera eller validera resultatet eller för att bedöma möjligheten till uppskalning. Kapitlet definierar även pre-commercial procurement (PCP) som FoU-upphandling som bygger på risk- och nyttodelning på marknadsmässiga villkor samt konkurrensutsatt utveckling i faser.

Kapitel 2

Kapitel 2 innehåller bland annat bestämmelser om genomförandet av offentlig FoU-upphandling. Kapitlet reglerar bland annat förberedelser inför upphandlingen, marknadskonsultation, utformning och publicering av upphandlingsdokument, kvalificering av ekonomiska aktörer samt tilldelning och genomförande av kontrakt. Kapitlet innehåller även bestämmelser om tilldelningskriterier, samt även bestämmelser om immateriella rättigheter. Därutöver regleras bland annat risk- och

nyttodelning, utveckling i flera faser och användning av flera leverantörer i utvecklingsprocessen. Kapitlet innehåller slutligen särskilda bestämmelser om gemensam gränsöverskridande FoU-upphandling, där offentliga köpare från flera medlemsstater kan genomföra upphandling tillsammans.

Kapitel 3

Kapitel 3 innehåller bland annat bestämmelser om åtgärder för värdering, kommersialisering och finansiering av immateriella rättigheter (IP) samt om de uppgifter som ska utföras av EUIPO (Europeiska unionens immaterialrättsmyndighet). Kapitlet innehåller även bestämmelser om en EU-omfattande digital plattform för att underlätta identifiering, licensiering och överföring av immateriella rättigheter samt om åtgärder för att främja utvecklingen av en marknad för sådana tillgångar.

Kapitel 4

Kapitel 4 innehåller förordningens slutbestämmelser. Förordningen ska vara bindande i sin helhet och direkt tillämplig i alla medlemsstater.

Region Stockholms yttrande
Region Stockholm välkomnar kommissionens ambition att stärka innovationsvänlig offentlig upphandling som strategiskt instrument för att stärka europeisk konkurrenskraft.[3] Region Stockholm ser offentliga upphandlingar som ett viktigt verktyg för offentlig sektor att kunna stödja utvecklingen och implementering av innovativa och hållbara lösningar. Samtidigt är det viktigt att eventuella krav kopplade till offentlig upphandling utformas proportionerligt, riskbaserat och är administrativt hanterbara. [4]

Stockholmsregionen är en av Europas ledande innovationsregioner. Offentliga upphandlingar och samarbete mellan offentlig och privat sektor är viktigt för att stödja utvecklingen av innovativa och hållbara lösningar. Näringslivet utgör en central del av ekosystemet och är avgörande för att forskningsresultat ska omsättas i innovationer, produkter och tjänster som skapar värde för medborgare, samhälle och ekonomi.[5]

---

[3] Stockholmregionens Europaförenings position om den rena industrigiven (maj 2025).
[4] Region Stockholms yttrande över Europeiska kommissionens förslag till Förordningen om industriell acceleration och omställning RS 2026-0446
[5] Regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen, RS 2025-0760

Innovationsupphandlingar kan även skapa tidiga referenser, underlätta marknadsintroduktion och ge innovativa företag möjlighet att utveckla och validera nya lösningar.[6]

Region Stockholm välkomnar ambitionen att underlätta FoU-upphandlingar i syfte att förbättra förutsättningarna för innovativa företag och upphandlande myndigheter.[7] Region Stockholm ser positivt på att hänvisningen till CPV-koder inte ligger till grund för tillämpningsområde (Art 2) och för definition (Art 3) vilket även återspeglas i förslag om ny gemensam EU-förordning för offentlig upphandling (Art 6, punkt 16). Begrepp som även delvis återfinns i det direktiv som reglerar offentlig upphandling på försvars- och säkerhetsområdet (2009/81/EG). I tillämpningsområdet anges genom uppräkning olika omständigheter där regelverket kan tillämpas. Region Stockholm välkomnar ambitionen att förtydliga och utveckla tillämpningsområdet men ser vissa utmaningar med den praktiska tillämpningen. Exempelvis kan det uppstå utmaningar gällande bedömning av föremål för FoU-upphandlingen, huruvida den endast kan innefatta FoU-tjänster och i vilken omfattning produkten och resultatet kan omfattas av upphandlingen och efterföljande kontrakt.[8]

Regelverket för genomförande av en FoU-upphandling återspeglar i flera delar gällande direktiv för offentlig upphandling men även förslaget om ny gemensam EU-förordning för offentlig upphandling. Detta kan ge utmaningar med tillämpning och överskådlighet med delvis likalydande förfaranderegler i flera förordningar. Region Stockholm välkomnar ett harmoniserat ramverk och rättslig tydlighet men ser vissa utmaningar med omfattningen och detaljeringsgraden av regelverket vilket kan ge en hämmande inverkan på FoU-upphandlingar. [9]

Regelverk och process för FoU-upphandlingar behöver i sin konstruktion vara flexibla samt tids- och resurseffektiva för att nå målsättningen med förslaget. Detta kan exempelvis motverkas av kravet på obligatoriskt marknadssamråd (Art 9). Det ligger vidare i sakens natur att alla förutsättningar vid FoU-upphandlingar inte är klarlagda vid upphandlingens början vilket kan försvåra tillämpningen av bestämmelsen

[6] Yttrande över Europeiska kommissionens förslag till förordning om ett ramverk för åtgärder för att stärka EU:s halvledarekosystem, RS 2026-0743-4
[7] Innovationsstrategi för Region Stockholm, RS 2019-0672
[8] Yttrande över samråd om EU-direktiven för offentlig upphandling RS 2025-0050
[9] Yttrande över samråd om EU-direktiven för offentlig upphandling RS 2025-0050

om uppskattning av upphandlingens värde (Art 10). Detaljeringsgraden och styrning av tilldelningskriterier (Art 17) kan inverka på upphandlande myndigheters utrymme att konstruera bästa möjliga tilldelningskriterier för den specifika FoU-upphandlingen. Det ställs även krav på att upphandlande myndigheter inom ramen för samma upphandlingsförfarande ska tilldela kontrakt för forskning och utveckling till flera leverantörer (Art 22). Region Stockholm främjar mångfald av aktörer, dock kan bestämmelsen ha en inverkan på effektivitet och flexibilitet.[10]

Emma Lennartsson
Regiondirektör

Johanna Barane
Enhetschef

Godkänd av Emma Lennartsson, 2026-10-13

[10] Yttrande över samråd om EU-direktiven för offentlig upphandling RS 2025-0050